

Google je vriend?

Onlangs was ik met een groep studenten een week in het buitenland. Als docent word je dan al snel verantwoordelijk voor het vinden van de route, voor het boeken van de restaurants, voor weten welke tram genomen moet worden. Op zo'n moment is Google je vriend. Totdat, ergens halverwege de dag, mijn telefoon vanwege het vele gebruik uitviel. Ik was totaal onthand. Wat nu? Ik zag geen andere mogelijkheid dan te lunchen in een restaurant om mijn 'device' weer op te laden. In een Ierse pub, met livemuziek vanwege Saint Patricks Day, dus bepaald geen straf. Maar toch, op zo'n moment realiseer je je hoezeer de technologie ons dagelijks leven beheerst en hoezeer wij daar afhankelijk van zijn geworden – met de mobiele telefoon misschien wel als meest exemplarische voorbeeld.

Ook in de zorg nemen technologische ontwikkelingen steeds meer toe. Wat te denken van een smartwatch die de drager ervan helpt de agressiehuishouding in toom te houden, een gps-tracker die de bewegingen van ouderen in het verpleeghuis registreert of een robot die (in alle talen van de wereld!) mensen met een beperking gezelschap houdt? Handig of toch meer dystopisch dan utopisch? Want zijn deze technologieën wel altijd dienstbaar aan de humaniteit? Over deze vragen schreef *Richard Huijzer* onlangs een kloek boek: *Humaniteit en technologie in de zorg*. Het was voor de redactie aanleiding om het thema eens breder te verkennen binnen de werkvelden van de geestelijke verzorging.

Marcel Barnard en *Sharda Nandram* nemen het levensbeschouwelijk perspectief voor hun rekening. Hoe wordt er respectievelijk binnen het christendom en het hindoeïsme aangekeken tegen technologie? *René Munnik* stelt vanuit de filosofie de vraag hoe mensen niet alleen technologie produceren en gebruiken, maar er ook zelf door veranderen; ook hier dus de vraag naar de humaniteit. Voor geestelijk verzorgers liggen hier belangrijke vragen. Wanneer bevordert techniek de autonomie van mensen? En wanneer vervangt technologie het menselijk contact waar dit contact juist zo gewenst is? Verschillende auteurs reflecteren op deze vragen binnen de werkvelden van zorg, defensie en justitie.

Behoorlijk wat theorie dus in dit nummer. Wie wat praktischer geïnteresseerd is, zal zich eerder laven aan de impressie van de podcast die *Moritz Boegel* maakt met behandelaars in het Amphia-ziekenhuis. Of aan een proef van geestelijk verzorgers binnen justitie, die met VR-brillen experimenteren om gedetineerden virtueel plekken te laten bezoeken die voor hen belangrijk zijn; lees hoe het hun gesprekken verdiept. Ronduit grappig vind ik de bijdrage van de robot ChatGPT die we vroegen een column te schrijven over de vraag of robots ook spirituele zorg kunnen verlenen. Er kwam zowaar een genuanceerde reactie. En om nog verder te gaan, bespreekt *Ina Brouwer* een film over iemand die een relatie aangaat met een humanoïde robot. Als het zover komt, is één ding zeker: dan is Google pas echt je vriend.

Wilko van Holten, gastredacteur
E-mail: w.van.holten@windesheim.nl